16.9.2026

Eduskunnan talousvaliokunta

Asia: HE 123/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritys- ja yhteisötietolain eräiden säännösten, Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 11 kohdan ja 5 §:n 26 kohdan sekä Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 §:n 7 kohdan f alakohdan ja 10 §:n 11 kohdan kumoamisesta

Valtiovarainministeriön lausunto

Eduskunnan talousvaliokunnan käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritys- ja yhteisötietolain eräiden säännösten, Finanssivalvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 11 kohdan ja 5 §:n 26 kohdan sekä Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetun lain 1 §:n 7 kohdan f alakohdan ja 10 §:n 11 kohdan kumoamisesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan yritys- ja yhteisötietolaista, Finanssivalvonnasta annetusta laista ja Finanssivalvonnan valvontamaksuista annetusta laista kumottavaksi kansainvälistä yhteisötunnistetta eli LEI-tunnistetta koskevat säännökset. Patentti- ja rekisterihallitus ei jatkossa enää antaisi LEI-tunnistetta, joka oikeushenkilöllä tulee olla sen käydessä arvopaperikauppaa. Tunniste olisi tämän jälkeen haettava tunnisteita antavilta muilta palveluntarjoajilta. Patentti- ja rekisterihallituksen aikaisemmin antamat tunnisteet siirrettäisiin muiden palveluntarjoajien hallinnoitavaksi. Lisäksi Finanssivalvonnalta ehdotetaan poistettavaksi LEI-tunnisteisiin liittyvät lakisääteiset viranomaistehtävät, koska LEI-tunnisteiden palveluntarjoajia valvoo ja ohjaa LEI-järjestelmää hallinnoiva Global Legal Entity Identifier Foundation eli GLEIF.

Esitys on osa julkisen talouden sopeuttamistoimia, joilla viranomaisten lakisääteisiä tehtäviä karsitaan.

Valtiovarainministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Valtiovarainministeriö suhtautuu myönteisesti siihen, että työ- ja elinkeinoministeriössä ja Patentti- ja rekisterihallituksessa (jäljempänä PRH) on arvioitu mahdollisuuksia tehtävistä luopumiseen ottaen huomioon valtionhallintoon kohdistuvat sopeutustoimet. Tehtävästä luopuminen mahdollistaisi sen, että LEI-tunnisteiden käsittely- ja asiointijärjestelmän uudistamisesta voitaisiin luopua. Tästä syntyisi vuosina 2025–2026 arviolta yhteensä 500 000 euron säästö. Tosin toiminta on jo aiemmin ollut pääosin kustannusvastaavaa. Joka tapauksessa toimintaan ei jatkossa enää olisi tarvetta kohdistaa resursseja sen enempää henkilöstöön kuin käsittely- ja asiointijärjestelmään liittyen.

Valtiovarainministeriö muistuttaa LEI-tunnuksen keskeisestä merkityksestä yhteisöiden tunnistamisessa useilla alueilla: LEI-tunnus on välttämätön rahoitusmarkkinatoimijoille ja arvopapereita omistaville (listayhtiöiden osakkeet ja joukkovelkakirjat, ETF:t) ja johdannaisia käyttäville yhteisöille, mikäli ne tekevät näillä yhdenkin liiketoimen. Lisäksi LEI-tunnuksella on olennainen merkitys maksun tiedot asetuksen (2023/1113) mukaisena keskeisenä tunnisteena, sillä laaja-alaisemmin viranomaisilla, esitutkintaviranomaiset sekä rahanpesun selvittelykeskus mukaan luettuina, on muun muassa varainsiirron selvittämiseen liittyen tarvetta saada välittömästi ja suodattamattomina tiedot sekä lähettäjän että vastaanottajan LEI-tunnusten haltijoista.

PRH on ollut hallituksen esityksen mukaan halvin LEI-tunnistepalveluiden tarjoaja, joten on todennäköistä, että suomalaisten yritysten kustannukset kasvavat. Tämä lisäkustannus on arvioitu hallituksen esityksessä vuosittain noin 900 000 euroksi, mikä on olennaisesti suurempi kuin mitä PRH:n säästöiksi on arvioitu. Lisäksi jatkossa palvelua ei välttämättä olisi tarjolla suomeksi ja ruotsiksi, mikä lisää toimijoiden hallinnollista taakkaa ja voi vaikeuttaa erityisesti pienten yhteisöiden asiointia esimerkiksi ongelmatilanteissa.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan esitetty lakimuutos selkeyttää PRH:n tiedonhallintavelvoitteita poistamalla tehtävän, joka ei enää edellytä viranomaisroolia eikä muodosta perusteltua tarvetta ylläpitää siihen liittyvää kansallista tietovarantoa. LEI-tunnisteiden myöntämisen päättyminen PRH:ssa vähentää merkittävästi viraston tiedonhallintaan liittyviä vastuita, kuten tietojen muodostamista, ylläpitoa ja luovuttamista, sekä poistaa tarpeen uudistaa elinkaarensa päässä oleva LEI-järjestelmä. Yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä poistuva LEI-tieto ei heikennä kansallista rekisteritoimintaa, koska muiden palveluntarjoajien myöntämiä tunnisteita ei ole tähänkään asti talletettu YTJ:hin ja LEI-tunnisteet ovat jatkossakin saatavilla keskitetysti GLEIF:n kautta. Toisaalta muutos aiheuttaa lisäkustannuksia ja lisää hallinnollista taakkaa markkinatoimijoille.

Valtiovarainministeriöllä ei ole huomautettavaa Finanssivalvonnasta annetun lain ja Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain ehdotettuihin muutoksiin.

Budjettineuvos Armi Liinamaa

Valtiovarainministeriö

Budjettiosasto